

Gennemgang af BANKRESEARCH's bankmodel

BANKRESEARCH's bankmodel bygger på 21 indikatorer, hvor BANKRESEARCH rangerer bankerne på hver parameter fra 1 til 7. Herefter ganger han sine subjektive vægte på parameterkarakteren, hvorved han får for hver parameter en pointscore, som han summer på tværs af de 21 parameter.

Oversat til "almindelig" sprog, så svarer BANKRESEARCH's model til, at i en skoleklasse med 21 elever skal alle karakterer fordeles ligeligt over eleverne i faget "fransk", jf. tabel 1:

Tabel 1: BANKRESEARCH's model anvendt på en skoleklasse i "fransk"

	Antal elever
Karakteren '-3'	3
Karakteren '00'	3
Karakteren '2'	3
Karakteren '4'	3
Karakteren '7'	3
Karakteren '10'	3
Karakteren '12'	3

BANKRESEARCH har herefter fastsat sine egne subjektive vægte for hvert parameter, som svarer til, at han synes, at faget "fransk" er vigtigere end "matematik". Han giver "fransk" vægten 7,5, mens "matematik" får 2,5.

De valgte vægte påvirker den samlede score. Andre vægte havde givet andre resultater og dermed placeringer på "dødslisten". Det er sådan BANKRESEARCH udregner sin pointscore.

I en normal folkeskoleklasse er karaktererne mere samlet omkring karaktererne '4'-'10', mens få får '-03' og enkelte '12', jf. tabel 2:

Tabel 2: Fordelingen i en normal klasse i faget "fransk".

Karakter	-3	00	2	4	7	10	12	
Elever	0	2	3	5	6	4	1	21

BANKRESEARCH's model virker ikke særlig godt i en "normal" situation. Modellen er bedre i mere ustabile tider. Modellen skal regnes om, og scoren bliver en helt anden, hvis fx et pengeinstitut fusionerer, eller hvis vægtene havde været anderledes.

Modellen er ikke robust over for ændringer. Modellen lider under sin indbyggede relative målestok, og sin indbyggede tvungne forudsætning om, at lige mange pengeinstitutter skal være "ultra dårlige" "dårlige", "gode" og "super gode" – Husk franskklassen og den ligelige fordeling af karakterer.

Modellen kan også sammenlignes med, at en løber deltager i 5 km løbet "FLAGDAGSRENNIN" flere år i træk. Det ene år løber han på 25 min og bliver nr. 75. Det år deltager 160 personer. Han er i den bedste halvdel. Næste år deltager han igen. Han er i bedre form og løber på 22 min og bliver nr. 61, men det år deltager kun 119 personer, så nu er han i den dårligste halvdel – selvom både tid og placering er bedre.

Modellen tvinger nogle pengeinstitutter til at være "dårlige", selvom standen af pengeinstitutter er af en betydelig bedre kvalitet i dag end i begyndelsen af perioden, hvor BANKRESEARCH analyserede.

Det er relevant at stille følgende spørgsmål til BANKRESEARCH:

Spørgsmål til BANKRESEARCH:

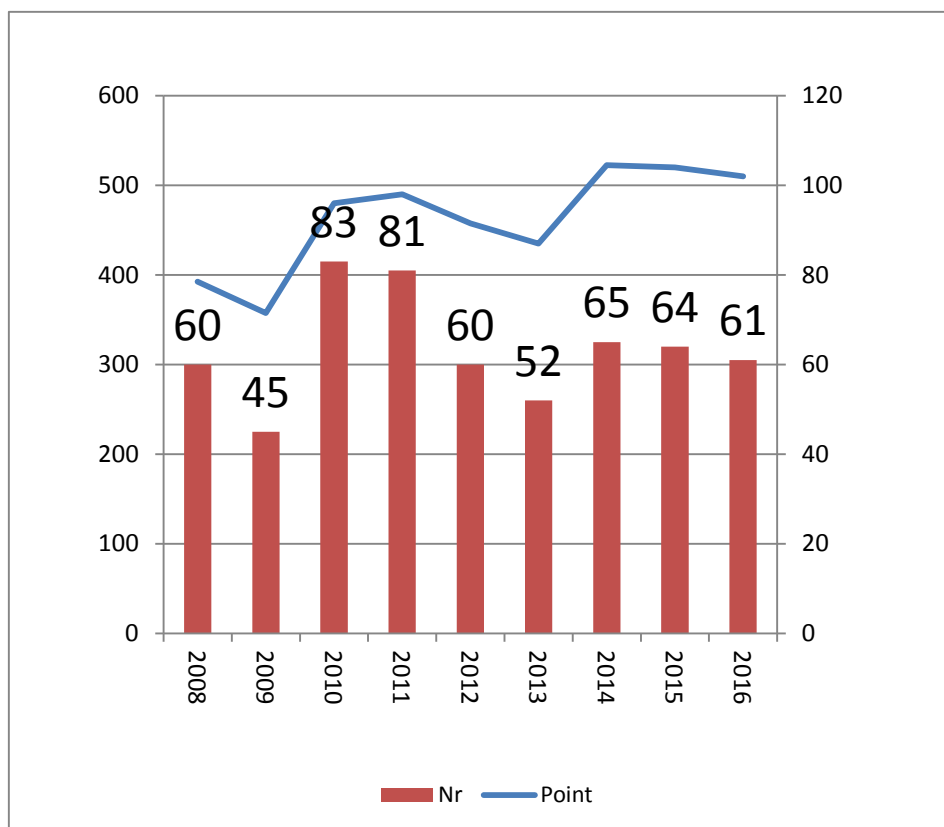
1. Kan modellen bruges til mere end en overordnet indledende snak med sit pengeinstitut? – mere kan man ikke lægge i scoren?
2. Hvordan påvirkes modellens score på tværs af pengeinstitutter af, at to pengeinstitutter fusionerer – ændrer det på listen, eller er den robust?
3. Kan resultaterne sammenlignes over tid?
4. Er alle tidligere højt placerede pengeinstitutter selvstændige i 2017, eller er nogle lukket eller fusioneret?
5. Hvordan påvirkes modellen af, at 34 pengeinstitutter siden 2010 ikke længere er med i modellen?
6. Er det rimeligt at fordele karakterne ligeligt over parameter? – Er verden ikke mere normalfordelt?
7. Hvordan påvirkes scorerne af de subjektive valgte vægte? Havde andre vægte ikke givet andre resultater?
8. Skal modellens resultater ikke fortolkes med en vis ydmyghed, idet modellen er meget generel, og man kan hurtigt lave fejlslutninger?
9. Hvordan påvirker det scoren, hvis et pengeinstitut har haft stor vækst i udlån til offentlige myndigheder?
10. Hvordan påvirker det scoren, hvis et pengeinstitut har store sikre udlån til 1. prioritet og offentlige myndigheder, når parametrene justeres for bruttoudlån?
11. Er kravene til nedskrivninger lige så store i et pengeinstitut med 67 % af sine udlån til offentlige myndigheder og 1. prioriteter, som i et gennemsnitlig dansk institut med samme bruttoudlån?

12. Havde det ikke været bedre at justere udlån for risiko frem for bruttoudlån?
13. Havde modellen ikke været bedre, hvis den byggede på objektive grænser, som Tilsyns diamanten?
14. Hvordan er sammenhængen mellem risiko og afkast i modellen?

Bilag 1: Baggrund for spørgsmålene

Sparekassens placering har svinget fra nummer 45 til 83 blandt de undersøgte banker, samtidig med at scoren svinger fra 358 til 520, jf. figur 1.

Figur 1: Suðuroyar Sparikassi's score i BANKRESEARCH modellen

Note: Venstre akse angiver årets antal point, mens højre akse angiver årets placering på listen.

Kilde: Bankresearch og NIRO INVESTS liste

I 2010, hvor sparekassen var nummer 83 på listen, havde sparekassen en lavere score end i 2016, hvor sparekassen var nummer 61.

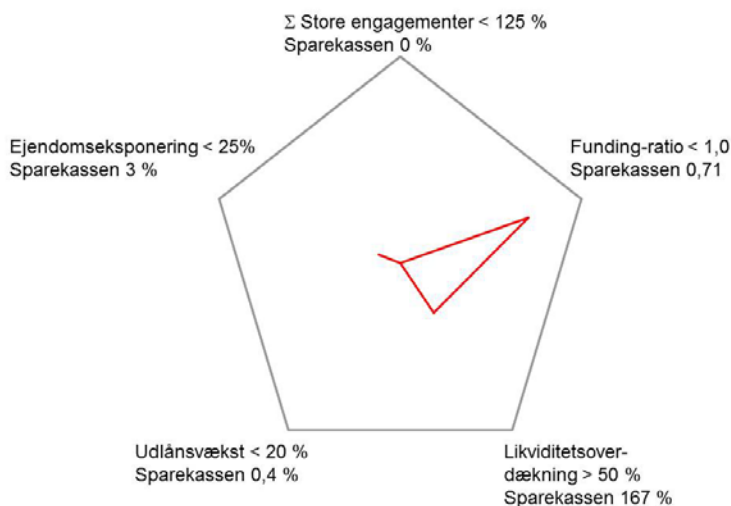
I 2010 var der 99 banker i analysen. I 2016 var der kun 64, så skal vi sammenligne 2010 med 2016, så må de 35 banker alle have en dårligere karakter på alle parametre end sparekassen, og dermed havde sparekassen faktisk forbedret sin placering fra 83 til 61, og scoren havde været betydelig anderledes.

Sammenligninger over tid er meningsløse, idet antallet af pengeinstitutter påvirker karaktererne. Det svarer til at sammenligne FAGDAGSRENNIN over flere. Det er ikke det samme løb, som sammenlignes.

Modellen gør det også svært at forudsige sin placering eller at forsøge at forbedre den, idet den også afhænger af alle de tilbageværende pengeinstitutters ændringer i løbet af året.

Finanstilsynet har en objektiv model – Tilsynsdiamanten -, hvor der er opstillet objektive kriterier for, hvornår et pengeinstitut er ved at påtage sig forøget risiko, jf. figur 2.

Figur 2: Finanstilsynets tilsynsdiamant

Kilde: Årsregnskabet 2017

Tilsynsdiamanten kan sammenlignes over tid. Den er sammenlignelig mellem institutter, idet den bygger på objektive grænser. Overskrides en grænse i modellen, så kan instituttet iværksætte tiltag, som skal sikre, at instituttet overholder grænserne ved næste årsafslutning.

For de færøske - og særlig for Suðuroyar Sparikassi med sine mange 1. prioriteter - skævrider BANKRESEARCH modellen fuldstændig. Det er atypisk, at et dansk pengeinstitut har 71 pct. til offentlige myndigheder og som rene 1. prioriteter, jf. tabel 3.

Tabel 3: Fordelingen af sparekassens udlån.

	Andel af udlån i pct. på type
Offentlige myndigheder	7
1. Prioriteter < 80 af markedsværdi	64
Andre private lån – fx hus, båd, jord	9
Erhvervsudlån	20
I alt	100

Kilde. Suðuroyar Sparikassi's Årsregnskab 2017

Suðuroyar Sparikassi yder ikke realkreditfinansiering, men tilbyder boligfinansiering som almindelig udlån over sin egen balance. Dette er atypisk, men som også medfører, at sparekassens sikre bruttoudlån er forholdsvis store, gearingen høj og nedskrivningerne forholdsvis lave.

Sparekassen solvens er steget fra 15,1 % i 2016 til 15,4 % i 2017.

Udlånsvækst er farlig i modellen. Dette skyldes igen modellens relative natur. Modellen tager ikke højde for risikoprofilen på udlån. Kommuner og 1. prioriteter har ultra lav risiko.

BANKRESEARCH's model korrigerer flere nøgletal med bruttoudlån, som BANKRESEARCH dividerer op i nøgletallene. Dette medfører, at Sparekassens "justerede" nøgletal bliver mindre, og BANKRESEARCHs model giver dermed sparekassen en alt for dårlige placeringer i kraft af BANKRESEARCH's relative model.

Årsagen er igen, at sparekassens balance er forholdsvis stor sammenlignet med et dansk institut, som har realkreditfinansiering uden for bøgerne, og som ikke finansierer offentlige myndigheder.

Når BANKRESEARCH dividerer bruttoudlån op i nøgletallene, bliver sparekassens tal små, idet BANKRESEARCH dividerer et relativt stort tal op i nøgletallene sammenlignet med et dansk institut, og dermed rangeres sparekassen relativt dårligere i modellen og får en dårligere score.

Bruttoudlånene er ikke justeret for risiko. Havde BANKRESEARCH taget højde for risiko, så havde karaktergivningen været en hel anden.

Placeringen på listen har intet med sparekassens forsigtige forretningsmodel at gøre, men er en ren konsekvens af BANKRESEARCH's valgte analyse model.